

LEUK OM TE LEZEN... binnenkort te zien in AGORA!

'Titanic is een complete kleurrijke wereld op één schip.'

René van Kooten speelt scheepsontwerper Thomas Andrews in een rijk en intens verhaal

Na 20 jaar meert Titanic weer aan in de Nederlands schouwburgen om daar aan zijn laatste, noodlottige zeereis te beginnen. René van Kooten speelt in de Amerikaanse musical uit 1997 Thomas Andrews, de ontwerper van het kolossale passagiersschip dat in 1912 verging. „Het is een complete wereld op een schip. Een drijvende Utopie die ten onder gaat aan menselijke hoogmoed.”

Toen Ruud de Graaf en Hans Cornelissen René van Kooten benaderden voor een van de hoofdrollen in Titanic, hoefde hij letterlijk geen seconde na te denken. „Het was meteen: 'Jaaaaa!'", kraait de gelouterde musicalacteur.

Dat komt: 20 jaar geleden werd René van Kooten ook gevraagd om in Titanic te spelen. „Ik zat nog in het ensemble van de musical Elisabeth, toen mij de rol van stoker Frederick Barrett werd aangeboden. Nou, dat was wat voor een jonge acteur, gevraagd worden voor de eerste cast. Maar tegelijk was ik aangenomen als alternate voor de rol van Ramades in Aida, die toen door Bastiaan werd vertolkt. Met pijn in het hart koos ik voor Aida. Achteraf bleek dat een gelukkige afweging: na een jaar stopte Bastiaan en mocht ik Ramades overnemen.”

Toch dacht hij de jaren erna geregeld met weemoed terug aan zijn beslissing van toen. „Ik heb het contract nog thuis. Het is altijd een knagend 'wat-ontzettend-jammer' gevoel geweest.”

Ontwerper Thomas Andrews

Nu De Graaf & Cornelissen Entertainment na twee decennia het Royal Mail Ship Titanic (het schip had tevens een contract afgesloten voor transport van post overzee) weer laat aanleggen bij de Nederlandse theaters, krijgt Van Kooten zijn gedroomde tweede kans. „Niet als de stoker Frederick Barrett. Daar ben ik als 49-jarige te oud voor. Bovendien hebben we voor die rol Brecht van Arnhem, een van de grootste jonge talenten van dit moment. Ik kruip in de huid van Thomas Andrews, de ontwerper van het schip.”

Geen (maritiem) thema spreekt nog steeds zo tot de verbeelding als de ondergang van RMS Titanic in 1912. Het machtige schip (269 meter lang, 28 meter breed) vervoerde op zijn 'maiden voyage' 2223 passagiers, van wie 897 personeelsleden. Op 14 april liep het op een ijsberg: twee uur en 40 minuten later was het gevaarte, dat pronkte met het predicaat 'unsinkable', naar de bodem van de Atlantische Oceaan verdwenen. Liefst 1522 opvarenden kwamen om het leven.

Over Titanic zijn in de loop der jaren tientallen films en documentaires gemaakt, drie (stomme) films nota bene al in het rampjaar 1912: zo groot was en is nog steeds de honger naar feiten (en fictie) rond de ondergang van het schip. De dramatische gebeurtenissen werden zelfs door Nazi-Duitsland geëxploiteerd in Titanic (1943), waarin de enige goede inborst aan boord (vanzelfsprekend van Duitse komaf) aantoonde dat Britse onbetrouwbaarheid, ijdelheid en hebzucht het monsterschip deden zinken.

Rijk en intens verhaal

René van Kooten: „Natuurlijk is Titanic uit 1997 van regisseur James Cameron de meest iconische film. Die ging hetzelfde jaar als de musical Titanic in première in New York en daar heeft de musical wel last van gehad. Die vertelt namelijk een ander verhaal. Een rijker en intenser verhaal, vind ik.”

Waar in de Hollywoodfilm vooral de suikerzoete romance tussen Leonardo di Caprio en Kate Winslet op de voet wordt gevolgd, daar handelt de musical vooral over het schip zelf en zijn kleurrijke verzameling reizigers. „Je komt dichtbij de dromen, de verlangens en de hoop van de mensen aan boord op weg naar de Verenigde Staten, de Nieuwe Wereld. Maar de musical vertelt ook het verhaal van het enorme klassenverschil in die tijd, dat zich letterlijk manifesteert door de indeling aan boord. Mensen in de derde klasse waren simpelweg tweederangsburgers.”

Hoogmoed

„Bovendien”, vervolgt Van Kooten, „vertegenwoordigt Titanic het hoogtepunt van de Industriële Revolutie. Het was de tijd van de Wereldtentoonstellingen waarop Europese naties toonden hoever ze in waren in technisch opzicht. Er was blind vertrouwen in de vooruitgang, in maakbaarheid en in wat de mens allemaal vermocht. Tot dat vooruitgangsgeloof letterlijk op de klippen liep op een ijsberg. In die zin is het óók een epos over menselijke hoogmoed.”

Het schrijnende klassenverschil op Titanic leidde er toe dat, toen het schip begon te zinken, de reizigers in de tweede en derde klasse grote moeite hadden zich naar het dek te begeven. Daar bleek bovendien flink te zijn bezuinigd op het aantal reddingsboten. Bijna 60 procent van de gefortuneerde eerste klasse-passagiers wist zich een plaats in de sloepen te verwerven - een schril contrast met de tweede klasse (43,1 procent) en de derde klasse (26,1).

Ontmenselijking

René van Kooten: „Dat gebeurt er als je mensen niet als mensen ziet, hen ontmenselijkt. Mensen in de derde klasse zijn geen mensen: die sluiten we op en die verzuipen maar. Vrouwen, kinderen. Voor mij is Titanic een wereld op een schip, een drijvend Utopia. Er wordt gegeten, gelachen, geflirt, gedronken, gedanst... Een microsamenleving samengebald op een schip. Maar - wat gebeurt er als de nood aan de man is? Voor de een is het ieder voor zich, de ander steekt juist de helpende hand toe.

„Je hebt mensen die verantwoordelijkheid nemen. Thomas Andrews ging met het schip te onder, hoewel er voor hem een plek in een van de reddingsboten was gereserveerd. Ook kapitein Smith verdween met zijn schuit in de golven. Reder Bruce Ismay, die het beste, grootste en snelste schip ter wereld wilde bezitten, wist daarentegen niet hoe snel hij in een sloep moest springen. Die morele keuzes vind ik interessant. Juist omdat het leven op Titanic een spiegel is van de samenleving raakt de musical je, geeft het je iets mee.

„Daarbij valt er gelukkig ook genoeg te lachen. We hebben een geweldige cast met Brecht van Arnhem, met Mariska van der Kolck en Han Oldigs, die een fantastische Ida en Isidor Strauss neerzetten. En natuurlijk Dennis Willekens als de butler Henry Edges.”

Magistrale muziek

Van Kooten roemt Titanic vooral om zijn magistrale muziek. „In de hoek van de klassieke musical behoort de productie simpelweg tot het mooiste op musicalgebied. De Amerikaanse componist Maury Jeston won in 1997 een Tony Award voor ‘best original score’. We hebben een prachtig live-orkest - je merkt dat musici deze muziek erg graag spelen.

„Muziek dreigt soms in musical een ondergeschoven kindje te worden. Het gaat tegenwoordig wel erg over acteren - belangrijk hoor, daar niet van - en over alle toeters en bellen. Maar wat maakt alle grote musicals als Les Misérables, Miss Saigon, Evita, Jesus Christ Superstar tot klassiekers? Juist met

muziek kun je emoties versterken. Wat bij Shakespeare een monoloog is, is bij musical een mooi muziekstuk. Vaak zorgt dat ervoor dat je helemaal in het verhaal wordt gezogen. Als dat bij musical gebeurt is het magisch.”

**TITANIC DE MUSICAL IS TE ZIEN
IN AGORA THEATER
wo 24 & do 25 NOVEMBER 2021**

BESTEL HIER JE KAARTEN